

USTAVNE SPREMEMBE - NADALJEVANJE REVOLUCIJE

VSEBINA:

- 2 • KOMISIJE
IN »ČAROVNICE«
- 3 • AFERA JE SPROŽILA
AKCIJO
- 4 • GOSTOVALA
JE TELEVIZIJA
- 6 • LITOSTROJ
IN AMANDMAJI
- 7 • KDAJ BO ŽENA TUDI V
PRAKSI ENAKOPRAVNA
- 8 • TUDI TI BOS
POTREBOVAL RENTGEN
- 9 • PROGRAM 80
- 11 • ANALIZE VODILNEGA IN
VODSTVENEGA KADRA
V ŠISKI
- 14 • ZRVS ŠISKA
- 15 • VPRASANJA OBCANOV
- 18 • NASI KLIČAJI
- 19 • SMEH ZMAGOVALCA

USTAVNE SPREMEMBE nastajajo iz revolucionarnih sprememb v naših socialističnih samoupravnih odnosih in političnem sistemu ter jih še poglobljajo. Nadaljevanje revolucije se na primer kaže v nekaterih podobnostih razvoja partizanskih odredov NOV Slovenije in današnje organizacije splošnega ljudskega odpora z njegovo samoupravno vsebino. Kaže se tudi v procesu, ki sega od odborov OF in narodnoosvobodilnih odborov do razvoja občin kot samoupravnih skupnosti, do skupščin kot organov samoupravljanja in najvišji oblasti delavcev in delovnih ljudi. Nadaljevanje že začelih revolucionarnih sprememb se kaže tudi v razponu slovenske državnosti za časa NOV, od kočevskega zbora odposlancev prek zasedanj AVNOJ do sedanjih ustavnih sprememb, ki jasno opredeljujejo republike v okviru socialistične Jugoslavije kot neposredne nosilce lastnega razvoja. Te so v medsebojnih odnosih suverene in ob izvajanju odgovornosti za lastni razvoj velik del skupnih interesov prenašajo na federacijo in prevzemajo tudi neposredno odgovornost za njeno delovanje.

Nadaljevanje revolucije se kaže tudi v položaju delovnega človeka in delavca kot glavnega nosilca revolucije in organov oblasti med NOV in socialistično revolucijo do sedanjih naporov, da postane delovni človek v resnici nosilec vseh družbenih odločitev. Tudi delegatski sistem ima svoje zasnove že med NOV, saj je bil na primer kočevski zbor — zbor delegatov.

Kdor ne poveže dogajanj v zadnjih dveh letih s prejšnjim razvojem Jugoslavije, ne more doumeti značaja sedanjih ustavnih sprememb, ki prinašajo revolucionarne spremembe v naše družbenoekonomske odnose, v politični sistem. Brez primerjav, ki smo jih našli, tudi ni mogoče razumeti odporov proti današnjim spremembam, nemogoče je videti v posameznih odporih na posameznih področjih politične dejavnosti njihov splošni družbeni pomen in odkrivati sile, ki so za temi odpori in ki jih tako ali drugače povezujejo v politično dejavnost proti socialističnemu samoupravnemu razvoju Jugoslavije.

Vsa dogajanja, ki smo jih našli, potrjujejo, da je razvoj socialističnega samoupravljanja in sistema neposredne demokracije nadaljevanje socialistične revolucije v novih razmerah. Vsa ta dogajanja kažejo na vsebinsko razrednega boja, ki že dolgo poteka v

Jugoslaviji in je bil v zadnjih letih odločilen dejavnik vseh političnih dogajanj.

Nadaljevanje revolucije se v vsebini in smislu ustavnih sprememb kaže predvsem v nastajanju združenega dela in skupnosti svobodnih proizvajalcev, v boju proti državni lastnini in oblasti birokracije, v boju proti skupinski lastnini s privatnolastniškimi tendencami ter v zvezi s tem v boju proti oblasti tehnokracije v podjetjih, bankah in državnem aparatu. Združeno delo in skupnosti proizvajalcev nastajajo tudi kot protisila intelektualni eliti, proti silam, ki skušajo svoje znanje izkoristiti ali zlorabiti kot monopol in s tem uveljaviti svoj poseben družbeni položaj.

V predlaganih ustavnih spremembah je bistveno tudi to, da so mnogo jasneje opredeljene, utrjene in ustavnopravno določene neodtujljive pravice delavca v združenem delu, delavskega razreda v proizvodnji in v vseh odnosih družbene reprodukcije.

V XXI. amandmaju k ustavi SFRJ je opredeljena neodtujljiva pravica delavca, da razpolaga s celotnim dohodkom in to tako, da se vključi v organizacijo združenega dela. Tedaj pridobi delavec tudi pravico do dela z družbenimi sredstvi kot svoboden in enakopraven delavec v določeni organizaciji združenega dela, kjer ustvarja zaradi zadovoljevanja svojih in družbenih potreb.

Pomembna so tudi nova ustavna določila o minulem delu in uresničevanje pravic ter obveznosti, ki iz njih izvirajo. Ta določila so različno razlagali, vendar je ves problem minulega dela v bistvu enostaven, če dosledno upoštevamo preprosto dejstvo, da je družbena lastnina v bistvu sad minulega dela delavcev. Zato minulega dela ne moremo izražati ne v osebnih dohodkih, ne s kakšnimi drugimi materialnimi ugodnostmi.

Minulo delo, medsebojne pravice in odnosi postajajo tudi podlaga za integracijo na samoupravnih temeljih. Zato mora biti tudi skupnost proizvajalcev taka, da lahko delavec v združenem delu vsak trenutek ugotavlja dohodek, ki ga ustvarja in bo lahko s tem

(Nadaljevanje na 2. strani)

KOMENTAR

Zakaj Ljubljana ni bela?

AVTOBUS se ustavi. Zrinite se proti izhodu, globoko vdihnete svež zrak in se odpravite v svojo stran. Saj res, v žepu imate še vozovnico, ki se je seveda morate čimprej znebiti, saj vendar ne gre, da bi človek prenašal papir po žepih... Pogledate na levo, potem na desno, roka, v kateri držite listek, vam za trenutek obvisi, nekaj vam pravi, da se to ne sme, da je to grdo. Potem se pest le odpre — saj se vendar ne bo nič poznalo, če bo na tleh ležal še en papirček več...

• Vidite, takšnih zgodbic pa je v našem mestu na tisoče vsak dan. Vedno, ko se na avtobusni postaji ustavi zelena konzerva in se iz nje vsuje grozd potnikov, pločnike in zelenice pobeli nova plast lističev, papirčkov, cigaretnih ogorkov, ovitkov bonbonov in drugih okraskov. Seveda niso vsi takšni kot vi, mnogi niti ne pomislijo, da je to, kar počno, grdo... In rezultat? Takšen, da je slehernega pravega Ljubljančana sram, ko mora tujcu razlagati, da je prišel v pravo mesto, čeprav je pričakoval, da bo zagledal res nekaj »belega«, kot so mu obetali prospekti in znanci, ki so obiskali Ljubljano pred vojno.

• In, povrh vsega, takšni pujsi in packi, kot ste vi, še najraje zabavljajo čez komunalno službo, ki da prav malomarno skrbi za red in čistočo v našem mestu. Ne, dragi moji, svinjarije, ki jo pušča za seboj takšna množica ljudi brez slehernega smisla za red in čistočo, ne more počistiti še tako modernizirana in opremljena komunalna služba. Dokler bo komunalna kultura naših občanov na tako nezavidljivi stopnji, toliko časa bo mozardevali ob geslu »bela Ljubljana«.

• Pa pustimo sedaj razglabljanje o tem, poglejmo raje, kako skrbe za čistočo našega mesta tisti, ki so za to plačani iz proračuna mesta (resnici na ljubo povedano — precej slabo plačani). S širjenjem mesta in z vedno pogostejšimi zahtevami po zdravem in čistem okolju naraščajo seveda tudi potrebe po sredstvih, namenjenih za čiščenje, spiranje in luženje cest. Na območju mesta Ljubljana je kar 2.730.994 kvadratnih metrov vozišč, 679.872 kvadratnih metrov pločnikov, kar skupaj znaša 3.400.866 kvadratnih metrov površine, ki naravnost vpije po metli in smetiščih. Zal pa proračun odmeri za te namene

USTAVNE SPREMEMBE — NADALJEVANJE REVOLUCIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

ter z analizo razmer, od katerih je odvisno ustvarjanje dohodka, odločal o investicijah in delitvi dohodka. To zahteva tudi ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, kjer so za to možnosti. Organiziranje temeljnih organizacij združenega dela in njihovo ustanavljanje v ustavnih spremembah nista opredeljena le kot pravica, temveč tudi kot dolžnost. Ustava torej daje ustavnopravno možnost, da ustrezni pooblaščen organi v družbi izsilijo ustanovitev TOZD tam, kjer so za to možnosti. Ustavne spremembe jasno opredeljujejo temeljne organizacije združenega dela v sami organizaciji kot v vseh oblikah integracije tako v proizvodnji, v odnosih z banko, zavarovalnico, trgovino in v odnosih do negospodarskih dejavnosti, to je z vsemi tistimi, s katerimi delavec v združenem delu rešuje probleme svojega razvoja.

Uresničitev določil, ki jih predvidevajo ustavne spremembe, ne bo lahka naloga. Brez aktivne vloge organizacije zveze komunistov kot drugih družbenopolitičnih organizacij ni mogoče pričakovati ustreznega razpleta vseh družbenih protislovij, ki se pojavljajo v našem političnem življenju. Zveza komunistov, kot avantgarda delavskega razreda, je prav zdaj, ko uveljavljamo ustavne spremembe, začela z aktivnejšim in učinkovitejšim delom. S. T.

tako pičila sredstva, da se mora služba omejiti le na najpomembnejše cestne površine, to je v glavnem na območju občine Center, na površinah ob vpadnicah ter v nekaterih urbaniziranih soseskah, seveda z različno intenzivnostjo čiščenja. »Snaga« ima na skrbi tudi spiranje in luženje makadamskih cestišč, površina potrebna luga se bo letos zaradi širjenja mesta in prometa še povečala. Pri »Snagi« so vzeli svinčnik v roke in ugotovili, da so komunalna podjetja v drugih jugoslovanskih mestih precej na boljšem, saj recimo v Zagrebu dobijo za kvadratni meter očiščene površine 206 starih dinarjev letno, v Splitu 289 ter na Reki 443 starih dinarjev, medtem ko v Ljubljani slej ko prej ostajajo pri borih 117 dinarjih za kvadratni meter. Toda, če bo akcija, ki jo že več let organizirajo »Snaga«, »Dom«, »Fond« in »Rast« pod nazivom »Bela Ljubljana« resnično obrodila sadove, potem bo tudi ob teh sredstvih naše mesto zablestelo tako kot je treba...

Komisije in „čarovnice“

KOMISIJE za ugotavljanje izvora premoženja so marsikje že krepko pljunile v roke, za njimi pa ne zaostaja davčna služba, ki je občutno okrepila svojo dejavnost. Da se pravzaprav v naši republici nad delom davčnih organov ne smemo preveč pritoževati, kaže že podatek, da je bilo v Sloveniji v lanskem letu napisana polovica vseh jugoslovanskih obtožnih predlogov. Glede na to, da Kranjci nismo ravno narod davčnih utajevalcev in da torej ta podatek pomeni vse kaj drugega kot to, da drugod nimajo težav s »pozabljivimi« davkoplačevalci, smo lahko s takšno bilanco kar zadovoljni. Poglavlje zase je seveda eks-peditivnost sodišč, ki s številom obsodb še

PRIZNANJA OF

Komisija za odlikovanja občinske konference SZDL Ljubljana Šiška je na razširjeni seji 19. 2. 1973 s člani mestne žirije iz naše občine izbrala od vseh prispelih predlogov 19 posameznikov in dve organizaciji za podelitev »Priznanja OF slovenskega naroda« za leto 1973. To število je bilo za našo občino sporazumno določeno z mestno žirijo v okviru celotne kvote teh priznanj za območje ljubljanskih občin.

zdaleč ne dohajajo obtožnih predlogov, ki jih prejema od davčnih inšpekcijskih služb. Toda, o tem naj spregovore drugi.

Medtem ko mnogi, ki niso vselej znali razlikovati med privatno in družbeno lastnino in denarjem, sedaj trepetajo in se potijo zaradi komisij za ugotavljanje izvora premoženja, pa so tudi takšni, ki komaj čakajo, da bo komisija prevzela njihov primer. Čeprav se to čudno sliši, je resnično in zdi se, da je komisija nemalokrat edina možnost, da nekdo opere svoje ime. Mnogi so v zvezi z ustanavljanjem komisij za ugotavljanje izvora premoženja omenjali »lov na čarovnice«, toda resnični lov na strahove se je začel že prej, komisije ga kvečjemu zavrejo, saj številne več ali manj napihnjene govornice o bogastvu posameznikov lahko najbolje ovrežejo prav ti strokovni teami. Kdor pozna mehanizem nastajanja govoric, bo že vedel, kam lahko takšni »viri« informacij pripeljejo ugled posameznika.

Gotovo pa je, da se motijo tisti, ki pričakujejo čudežev že s samim ustanavljanjem komisij. Ze sam naziv pove, da morajo te skupine, v katerih seveda ne smejo manjkati strokovnjaki, ugotavljati izvor premoženja. Dokler pa se bomo zanašali le na represijo, ne pa na učinkovito kontrolo, ki bo preprečevala, da bi do neupravičenega bogatenja sploh moglo priti, bodo komisije, hote ali ne-hote, služile za preganjanje ali pa rehabilitacijo »čarovnic«...

Pričakovali smo več

MALOKDAJ imamo priložnost, da bi prosvetni delavci tako množično zborovali. Prav zato smo se v tako velikem številu odzvali vabilu komiteja občinske konference ZKS Ljubljana Šiška, kljub temu, da je bila sobota. 7. aprila dopoldne so skupine za skupino zasedale dvorano kina Šiška.

Zbrali smo se z željo, da bi pretresli vsa nerešena vprašanja, radi bi se odkrito pogovorili, pogledali resnici v obraz. Sprejeli bi kritiko, dajali predloge in tudi sklepal, kako bi v prihodnje več in bolje delali.

Zakaj ne bi smeli otresti vse teže bremena, ki nas že dolgo teži in nam vsem otežkoča delo z otroki? Nihče med nami prisotnimi ne bi ugovarjal, če bi morali sprejeti objektivno kritiko našega dela, toda hkrati bi tudi mi radi spregovorili o vsem, kar nas teži, o zapostavljanju našega dela in neustreznem vrednotenju naših prizadevanj, ki nas ponižuje in žali.

Spet nam bo kdo očital, češ, radi bi se pogovarjali samo o osebnih dohodkih. In zakaj se, prosim vas, ne bi smeli pogovarjati tudi o tem? Kje pa o tem molčijo?

Vse to smo torej pričakovali, zgodilo pa se je drugače. Dolgi referati so vzdušje in razpravo potlačili, ljudje so postajali nestrpni. Maloštevilni razpravljalci, ki so sploh utegnili priti do besede, so sicer dovolj tehtno in tudi konkretno nakazovali probleme, toda mnenje mnogih prosvetnih delavcev je bilo, da je pozna ura preprečila, da bi posamezne probleme temeljiteje obdelali. V dobri uri, ki smo jo imeli po uvodnih referatih na razpologu, se nismo mogli pogovoriti o vsem, kar nas tišči že leta in leta...

Nismo se pogovorili o tem, kako bomo z več volje in »več sredstvi« v bodoče skrbeti za mladi rod, na obveznih in neobveznih delovnih mestih. Tudi tega, da sedaj, po 28 letih osvoboditve, nismo enakovredni s svojimi kolegi z enako izobrazbo.

Res, škoda. Temeljito smo se pripravili za široko in tehtno razpravo. Morda pa nam takšnega zborovanja ne bo treba spet čakati tako dolgo...?

Jožica ZOROJA